

Republika e Kosovës – Republika Kosova
Paneli Zgjedhor për Ankesa dhe Parashtresa
Izborni Panel za Žalbe i Predstavke

A.nr. 693-2/2021

Paneli Zgjedhor për Ankesa dhe Parashtresa (PZAP), në panelin e përbërë nga gjyqtarët: Kymete Kicaj kryesuese, Afjete Sada-Gllogjani dhe Zyhdi Haziri anëtarë, duke vendosur lidhur me ankesën e kandidatit të pavarur Rufki Suma, nga Komuna e Hanit të Elezit paraqitur kundër Subjektit Politik Partia Demokratik e Kosovës, me seli në Prishtinë, për shkak të presionit ndaj votuesve në Zgjedhjet Lokale në Republikën e Kosovës të datës 17 tetor 2021, në seancën e panelit të mbajtur, më datë 27.10.2021, mori këtë:

V E N D I M

I. PRANOHET pjesërisht e bazuar ankesa Anr.693/2021 e datës 18.10.2021, e paraqitur nga kandidati i pavarur Rufki Suma, nga Komuna e Hanit të Elezit, ndërsa Subjektit Politik Partia Demokratike e Kosovës, me seli në Prishtinë, i shqiptohet dënim me gjobë në lartësi prej 10,100.00 euro (dhjetëmijë e një qind), për shkak të shkeljes së Kodit të Mirësjelljes për Subjektet Politike, Mbështetësit e tyre dhe Kandidatët, me rastin e thyerjes së heshtjes zgjedhore, për zgjedhjet lokale të datës 17.10.2021.

II. DETYROHET subjekti politik Partia Demokratik e Kosovës, me seli në Prishtinë, që gjobën e shqiptuar si në pikën -1- të dispozitivit të këtij vendimi, ta paguaj në afat prej 15 ditëve, nga dita e pranimit të këtij vendimi, nën kërcënimin e dënimit shtesë.

III. REFUZOHET e pa bazuar pjesa e ankesës së kandidatit për kryetar të Komunës në Han të Elezit, Rufki Suma kandidat i pavarur, me të cilën ka kërkuar që të anulohet Procesi i Votimit për Zgjedhjet Lokale të datës 17.10.2021, vetëm për kryetar Komune, për shkak të minimit të integritetit të zgjedhjeve si rezultat i presionit dhe organizimit me qëllim të përfitimit të mbështetjes së votuesve.

A r s y e t i m

PZAP-i më datën 18.10.2021, ka pranuar ankesë nga kandidati i pavarur Rufki Suma për Kryetar Komune në Han të Elezit, i cili pretendon, se gjatë netëve të fundit të zgjedhjeve lokale në Komunën e Hanit të Elezit simpatizantët e PDK-së, kanë bërë presion mbi qytetarët

ku çdo qytetar e kanë përcjellë me veturë dhe i kanë bërë ultimatum që të mos futet nëpër shtëpi, dhe se dyshon që janë shpërndarë mjete për blerje të votave. Parashtruesi i ankesës thekson se e kanë lajmëruar Policinë e Kosovës por të njëjtit nuk kanë dalë për të shpërndarë turmën e njerëzve, se ka pasur vizita të simpatizantëve në vendvotime siç është Paldencë dhe Gorancë. Më tej parashtruesi i ankesës thekson se sipas raportimit të vëzhguesve të tij, është njoftuar se në ditën e zgjedhjeve kandidati për kryetar nga radhët e PDK-së Mehmet Balazhi dhe kandidatët për kuvend komunal të këtij subjekti, kanë vizituar të gjitha vendvotimet në Hanin e Elezit, në Seçishtë, Gorancë, e Paldenicë. Fjalët që i kanë përdorur në vendvotime janë “si jeni, a jeni lodh, a keni ndonjë problem”, kurse në korridor me votuesit “votoni nr.177 dhe numrat e kandidatëve”, këto shihen në kamerë por nuk dëgjohet zëri. Menjëherë pas pranimit të informatës si subjekt, është njoftuar KKZ-ja, dhe Policia e Kosovës, por nga të njëjtit nuk është ndërmarrë asnjë masë. Ankesës i ka bashkangjitur CD, me video, me propozim për Panelin që të aprovohet ankesa dhe të anulohet votimi në këtë komunë.

Në përgjigje në ankesë subjekti politik Partia Demokratike e Kosovës, deklaroi se ankesa përveç që është e pasafatshme është edhe e pa bazuar, pasi që me asnjë argument nuk është vërtetuar që janë shkelur dispozitat ligjore të Ligjit Nr.03/L-073 për Zgjedhjet e Përgjithshme në Republikën e Kosovës i zbatueshëm edhe në zgjedhjet lokale, dhe Rregulla Zgjedhore Nr.11/2013, Kodi i Mirësjelljes për Subjektet Politike, Mbështetësit e tyre dhe Kandidatet si dhe Rregulla Zgjedhore Nr.13/2013 për Fushatën e Zgjedhjeve dhe Njoftimi për Ngjarjet Politike. Në vendvotimet e cituara si në ankesë është evidentuar proces i rregullt sipas procesverbaleve të hartuara dhe nënshkruara nga kryesuesit dhe anëtarët e komisioneve që e kanë administruar procesin përfshirë edhe komisionarët e kandidatit që është ankuar. Ndërsa lidhur me pretendimin tjetër se kandidati Mehmet Ballazhi ka vizituar tri qendra të votimit dhe ka bërë presion ndaj votuesve janë të pasakta për arsye se i njëjti në cilësinë e kryetarit të degës ka inkurajuar vëzhguesit të respektojnë rendin dhe ligjin dhe të kontribuojnë në mbarëvajtjen e procesit. Për më tepër, me parashtrësën e datës 26.10.2021, i autorizuari i subjektit politik PDK, ka bashkangjitur edhe disa prova tjera shkresore, të cilat në fakt edhe gjendeshin në shkresat e lëndës, e përmes të cilave kontestohen thëniet ankimore të parashtruesit të ankesës në përgjithësi.

PZAP, pas shqyrtimit të kësaj ankesë, me vendimin A.nr.693/2021 i datës 21.10.2021, ka pranuar si të bazuar ankesën e lartpërmendur dhe ka anuluar procesin e votimit për zgjedhjet lokale të datës 17.10.2021, vetëm për kryetar komune në Han të Elezit për shkak të minimumit të integritetit të zgjedhjeve si rezultat i presionit dhe organizimit me qëllim të përfitimit të

mbështetjes së votuesve dhe ka urdhëruar KQZ-në, të përsërisë votimin në të gjitha Qendrat e Votimit në Komunën e Hanit të Elezit, me nr. 3301d, 3302d, 3303d dhe 3304d.

Në procedurë ankimore, Gjykata Supreme e Kosovës, me aktvendimin AA.nr.52/2021 të datës 23.10.2021, ka aprovuar ankesën e Mehmet Ballazhit, kandidat për kryetar të komunës së lartpërmendur nga radhët e subjektit politik PDK, ka anuluar vendimin e lartë përmendur të PZAP-it A.nr.693/2021 i datës 21.10.2021, dhe çështjen e ka kthyer në rivendosje në PZAP.

Me rastin e rivendosjes sipas ankesës së lartë përmendur të ankuesit Rufki Suma, duke vepruar në tërësi sipas vërejtjeve të dhëna nga Gjykata Supreme e Kosovës, në aktvendimin e lartë përmendur AA.nr.52/2021 i datës 23.10.2021, dhe me qëllim të vërtetimit të drejtë dhe të plotë të gjendjes faktike, në këtë procedurë të rigjyimit, PZAP-i mbledhi, analizoi dhe vlerësoi provat si në vijim: katër mesazhe të komunikimit përmes telefonit, CD1 me dy video, CD2 dhe CD3, komunikimet në rrjete sociale "Facebook", raportin e datës 22.10.2021 të lëshuar nga KQZ lidhur me rrjedhshmërinë e procesit zgjedhor në ditën e Zgjedhjeve Lokale të datës 17.10.2021 për Komunën e Hanit të Elezit, Librat e Votimit 3301D/01R, 3301D/02R, 3301D/03R, 3301D/04D, 3302D/01R, 3302D/02D, 3303D/01R, 3303D/01R, 3303D/02D, 3304D/01R, 3304D/02R, 3304D/03D, Deklaratat e Menaxherëve të QV-ve 3301D, 3302D, 3303D dhe 3304D, dhe Raportin e Policisë së Kosovës të datës 26.10.2021.

Paneli, pasi që vlerësoi secilën nga provat një nga një, dhe të gjitha së bashku, vërtetoi një gjendje tjetër faktike, dhe si rrjedhojë u desh që,

- ankesa të aprovohet pjesërisht si e bazuar, për këto arsye:

Me katër mesazhe të komunikimit përmes telefonit, dhe komunikimet në rrjete sociale "Facebook", Paneli ka vërejtur se si mbështetësit e subjektit politik PDK, janë organizuar se si të dalin për të votuar dhe duke u organizuar se si të bëhet bartja e votuesve deri në Qendra të Votimit, po ashtu shihet se si janë kujdesur që të votojnë të gjithë familjarët e tyre, duke dërguar edhe foto tek njëri tjetri me fletëvotim të plotësuar tek numri garues në këto zgjedhje i subjektit politik PDK.

Me CD1 që përbëhet prej dy videoinqizimeve, Paneli vëren nga video në gjatësi të xhirimit prej 1 minutë e 34 sekonda, dy persona duke hyrë në një Qender Votimi, por nga e njëjta video nuk mund të identifikohet se kush janë këta persona dhe në cilën Qender Votimi kanë hyrë. Ndërsa nga videoinqizimi me gjatësi të xhirimit prej 2 minuta e 57 sekonda, konstatohet

se kandidati për kryetar të Komunës së Hanit të Elezit Muhamet Ballazhi del nga QV-ja, dhe ndalet për të biseduar me një person posa del nga QV-ja (afër hyrjes së QV-së), bisedë e cila ka zgjat 2 minuta e 19 sekonda, po sa ndahet nga personi që ishte duke biseduar sërish ndalet për të biseduar edhe me një person tjetër për 15 sekonda.

Me CD2, Paneli konstaton një veturë me ngjyrë të bardhe e cila ndalet në një udhëkryq dhe bisedon edhe me drejtues tjerë të automjeteve, mirëpo nga kjo video nuk mund të vërtetohet se cili ishte qëllimi i ndaljes së asaj veture në atë udhëkryq dhe çka bisedon drejtuesi i këtij automjeti me drejtues tjerë të automjeteve që ishin ndal tek i njëjti.

Nga Raporti i KQZ-ës i datës 22.10.2021 lidhur me rrjedhën e procesit zgjedhor në ditën e Zgjedhjeve Lokale, të datës 17.10.2021, për Komunën e Hanit të Elezit, Paneli konstaton, se në KKZ-në e Hanit të Elezit, nuk është paraqitur asnjë ankesë me shkrim si e dokumentuar, po ashtu asnjë telefonatë për ndonjë incident nëpër QV apo në Vendvotime nga Menagjerët e QV-ve, Kryesuesit e KVV-ve, Anëtarët e KVV-ve, Vëzhguesit e Subjekteve Politike, po ashtu as nga vëzhguesit ndërkombëtar. Kështu që KKZ-ja ka siguruar se informatat e dala në media lidhur me pretendimet e Rufki Sumës për proces jo të rregullt të votimit, nuk qëndrojnë, sepse në KKZ, askush nuk ka paraqitur ndonjë ankesë eventuale për parregullsi gjatë këtij procesi të votimit.

Nga Librat e Votimit 3301D/01R, 3301D/02R, 3302D/01R, 3302D/02D, 3303D/01R, 3303D/01R, 3304D/01R, 3304D/02R, Deklaratat e Menaxherëve të QV-ve 3301D, 3302D, 3303D dhe 3304D, Paneli konstaton se në këto libra të votimit nuk është paraqitur respektivisht evidentuar asnjë parregullsi gjatë procesit të votimit në ditën e zgjedhjeve lokale të datës 17.10.2021.

Ndërsa nga Librat e Votimeve, për Vendvotimet 3301D/03R, 3301D/04D, 3303D/02D, 3304D/03D, Paneli konstaton se në ditën e votimit janë vizituar nga kandidati për kryetar i Komunës së Hanit të Elezit, nga radhët e subjektit politik PDK, i cili i ka përshëndetur anëtarët e KVV-ve, duke ju thënë „, që mos të lodhen, si janë dhe të jenë transparent’”.

Nga Raporti i Policisë së Kosovës i datës 26.10.2021, Paneli konstaton se lidhur me procesin e votimit në ditën e Zgjedhjeve Lokale të 17 tetorit 2021 në Komunën e Hanit të Elezit, në Stacion Policor nuk është pranuar asnjë ankesë nga asnjë menagjer i QV-ve, apo ndonjë

zyrtar i zgjedhjeve, që ka të bëjë me krime zgjedhore të përmendura ne Kapitullin 18 të Kodit Penal të Republikës së Kosovës.

PZAP pas vlerësimit të secilës provë si më lart dhe të gjitha provave në tërësinë e tyre, vjen në përfundim se kandidati për kryetar të komunës së Hanit të Elezit nga radhët e subjektit politik PDK, e ka thyer heshtjen zgjedhore në ditën e votimit, me vet faktin se kandidati i lartcekur ka vizituar edhe vendvotime tjera në ditën e votimit siç është konstatuar më lart ngase vizita e kandidatit për Kryetar Komune pa qenë votues, është bazë e mjaftueshme për tu konstatuar se nga ana e tij është thyer heshtja zgjedhore. Andaj Paneli, duke iu referuar të cekurave më lart dhe në mbështetje të dispozitave ligjore të LZP-së, konstaton se subjekti politik PDK, është përgjegjëse për veprimet e tij, pasi që me veprimet e lartë cekura ka shkelur nenin 36 paragrafi 1 pika b) të LZP-së, e cila dispozitë ligjore përcakton veprimet e ndaluara para procesit të votimit ku thuhet se *"24 orë para hapjes së Qendrave të Votimit për hedhjen e votës, deri në mbylljen e tyre, subjekteve politike, mbështetësve ose kandidatëve të tyre u ndalohej bërja e fushatës në çfarë do mënyre"*, që në këtë rast vetë prezenca e kandidatit në fjalë nëpër vendvotime pa qenë votues në ato vendvotime është bërje e fushatës në një farë mënyre.

Paneli, me rastin e shqiptimit të gjobës si në dispozitiv të këtij vendimi, u mbështet në dispozitat e lart cituara, e në veçanti duke marr parasysh rrethanat e rastit siç janë natyra e shkeljes dhe ndikimit të mundshëm të saj, në procesin zgjedhor, shkallën dhe peshën e shkeljes, gjithashtu si rrethanë Paneli e mori faktin se subjekti politik PDK, ka marrë pjesë në zgjedhjet e mëparshme, dhe ka marr mjete financiare nga Buxheti i Republikës së Kosovës, për zhvillimin e aktiviteteve të lidhura me fushatën zgjedhore.

Paneli, vlerëson se gjoba e shqiptuar si masë, përveç aspektit të dënimit në raport me subjektin që nuk e ka respektuar Kodin e Mirësjelljes, shërben edhe si masë preventive që në të ardhmen subjektet politike të përmbahen nga veprimet e tilla që bien ndesh me rregullativën ligjore-zgjedhore, dhe si të tilla cenojnë klimën e qetë dhe të përshtatshme për votim të lirë dhe të pa ndikuar, si bazament i një procesi demokratik zgjedhor.

Nëse subjekti të cilit i është shqiptuar dënimi, nuk e paguan gjobën e shqiptuar, brenda afatit të përcaktuar si në pikën -II-, të dispozitiv të këtij aktvendimi, atëherë në pajtim me nenin 120 paragrafi 2 të LZP-së, subjektit do ti shqiptohet dënim shtesë. Ky paralajmërim për dënim shtesë është përcaktuar me nenin 120.2 të LZP, i cili përcakton: *"Dështimi për të paguar dënimin apo për t'iu bindur një urdhërese të PZAP-it brenda periudhës kohore të saktësuar"*

në vendimin e PZAP-it, është një shkelje tjetër e këtij ligji që mund të sanksionohet me dënim shtesë nga PZAP-i."

Në raport me pjesën refuzuese të ankesës, për urdhërimin e përsëritjes së votimit Paneli vlerëson se me asnjë nga provat e vlerësuara si më lart nuk është vërtetuar se është ushtruar ndonjë ankesë për ndonjë parregullsi në ndonjë vendvotim, po ashtu as në polici nuk është paraqitur ndonjë ankesë apo kallxim penal që ka të bëjë me presionin që iu është bërë votuesve siç pretendohet nga ankuesi, vizita e kandidatit për kryetar të komunës në katër vendvotime edhe pse nuk ishte votues, nuk është bazë e mjaftueshme dhe me peshë në rezultat për të urdhëruar përsëritjen e votimit në vendvotimin e pretenduar, bazuar në nenin 117 paragrafi 3 dhe nenin 118, të LZP-së, ngase nuk janë ofruar dëshmi të qarta dhe bindëse se ka pas parregullsi të asaj natyre për të ndikuar në vendimmarrje ndryshe në këtë rast, siç është vendosur në pikën -III-, të dispozitivit të këtij vendimi. Për tu dërguar në rivotim një apo më shumë qendra të votimit vërtetë duhet që gjatë procesit paraprak të votimit të jenë bërë shkelje zgjedhore shumë serioze, si rezultat i të cilave procesi i votimit të jetë minuar dhe që zgjedhjet të dalin me pa integritet.

Për arsyet e theksuara më lartë e në kuptim të neneve 115 paragrafi 1, 117 dhe 118 paragrafi 1 dhe 120 të LZP-së, Paneli, vendosi si në dispozitiv të këtij vendimi.

Paneli Zgjedhor për Ankesa dhe Parashtrësia
Anr.693-2/2021 më datën 27.10.2021

Kryesuese e Panelit

Kymete Kicaj

Këshilla Juridike: Kundër këtij vendimi është e lejuar ankesa sipas nenit 118 par. 4 të LZP-së, në Gjykatën Supreme të Kosovës, brenda njëzetekatër (24) orëve nga momenti i marrjes-pranimimit të këtij vendimi.